

CK.0000011331

GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

GIÁO TRÌNH CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC

(Dùng trong các trường đại học, cao đẳng)

(Tái bản lần thứ hai có sửa chữa, bổ sung)

UYÊN
LIỆU

1

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

GIÁO TRÌNH
CHỦ NGHĨA XÃ HỘI
KHOA HỌC

Mã số: $\frac{1DL(075)}{CTQG - 2007}$

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

GIÁO TRÌNH
CHỦ NGHĨA XÃ HỘI
KHOA HỌC

(Dùng trong các trường đại học, cao đẳng)

(Tái bản lần thứ hai có sửa chữa, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2007

ĐỒNG CHỦ BIÊN:

GS,TS. Đỗ Nguyên Phương
TS. Nguyễn Viết Thông

TẬP THỂ TÁC GIẢ:

PGS,TS. Đỗ Công Tuấn
PGS,TS. Nguyễn Đức Bách
GS,TS. Đỗ Nguyên Phương
TS. Nguyễn Viết Thông
TS. Dương Văn Duyên
TS. Phùng Khắc Bình
TS. Phạm Văn Chín
TS. Nguyễn Đình Đức
TS. Phạm Ngọc Anh
Th.S. Vũ Thanh Bình

CHÚ DẪN CỦA NHÀ XUẤT BẢN

Được sự đồng ý của Ban Khoa giáo Trung ương, Ban Tư tưởng - Văn hoá Trung ương tại Công văn số 3327/TB-TTVH ngày 16-2-2002, sau khi được cấp trên thẩm định bằng Công văn số 1019-CV/KGTW ngày 7-7-2003 và Công văn số 3273-CN/TTVHTW ngày 4-7-2003, Quyết định số 34/2003/QĐ ngày 31-7-2003 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo xuất bản cuốn sách ***Giáo trình chủ nghĩa xã hội khoa học*** (dùng trong các trường đại học, cao đẳng). Nhằm đáp ứng nhu cầu học tập của sinh viên, chúng tôi quyết định sửa chữa, bổ sung để tái bản Giáo trình này, trên cơ sở tiếp thu ý kiến của giảng viên các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh các trường đại học, cao đẳng và của bạn đọc.

Cuốn sách quán triệt tinh thần cơ bản nội dung và phương pháp biên soạn *Giáo trình chủ nghĩa xã hội khoa học* của Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; quán triệt đường lối, quan điểm xây dựng chủ nghĩa xã hội của Đảng và Nhà nước ta, tổng kết 20 năm đổi mới

đất nước và Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng.

Tuy nhiên, do những điều kiện khách quan và chủ quan nên khó tránh khỏi những hạn chế. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Bộ Giáo dục và Đào tạo rất mong nhận được ý kiến xây dựng của đông đảo bạn đọc để giáo trình sẽ hoàn chỉnh hơn khi được tái bản lần sau.

Thư góp ý xin gửi về:

Vụ Đại học và Sau Đại học, Bộ Giáo dục và Đào tạo, 49 Đại Cồ Việt, Hà Nội hoặc Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 24 Quang Trung, Hà Nội.

Tháng 7 năm 2006

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO**

CHƯƠNG I

VỊ TRÍ, ĐỐI TƯỢNG, PHƯƠNG PHÁP VÀ CHỨC NĂNG CỦA CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC

Kế thừa những nhân tố tích cực của các trào lưu tư tưởng xã hội chủ nghĩa không tưởng trong lịch sử và những tinh hoa của nhân loại; khảo sát và phân tích thực tiễn của chủ nghĩa tư bản, Các Mác và Phridrich Ăngghen đã sáng lập ra một lý thuyết khoa học về chủ nghĩa xã hội, đó là *chủ nghĩa xã hội khoa học*. Chủ nghĩa Mác-Lênin bao gồm ba bộ phận hợp thành là triết học Mác - Lênin, kinh tế học chính trị Mác - Lênin và chủ nghĩa xã hội khoa học, trở thành một học thuyết khoa học và hoàn chỉnh, trở thành hệ tư tưởng khoa học và cách mạng của giai cấp công nhân hiện đại, soi đường cho cách mạng xã hội chủ nghĩa giải phóng nhân loại khỏi chế độ tư hữu, áp bức bất công và nghèo nàn lạc hậu.

I. VỊ TRÍ CỦA CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC

Các nhà sáng lập ra chủ nghĩa Mác-Lênin đã sử dụng hai thuật ngữ: “chủ nghĩa xã hội khoa học” hoặc “chủ nghĩa cộng sản khoa học” cơ bản là thống nhất về ý nghĩa. Hiện nay, chúng ta dùng thuật ngữ “*chủ nghĩa xã hội khoa học*”.

1. Khái niệm chủ nghĩa xã hội khoa học

Chủ nghĩa xã hội khoa học là một ý nghĩa – về mặt lý luận nằm trong khái niệm “chủ nghĩa xã hội”, là một trong ba bộ phận hợp thành của chủ nghĩa Mác-Lênin, nghiên cứu sự vận động xã hội nhằm thủ tiêu chủ nghĩa tư bản và xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa, tiến tới xây dựng xã hội cộng sản chủ nghĩa.

Với tư cách là một bộ phận hợp thành chủ nghĩa Mác-Lênin, chủ nghĩa xã hội khoa học có những đặc điểm đáng chú ý:

Một là, chỉ rõ con đường hiện thực dựa vào khoa học để thủ tiêu tình trạng người bóc lột người và đưa ra một tổ chức xã hội mới không biết đến những mâu thuẫn của chủ nghĩa tư bản mà những người theo chủ nghĩa xã hội không tưởng đã hằng mơ ước.

Hai là, dựa vào những kết luận của hai bộ phận hợp thành khác của chủ nghĩa Mác-Lênin là triết học duy vật biện chứng, duy vật lịch sử và kinh tế học chính trị.

Ba là, chủ nghĩa xã hội khoa học là thế giới quan, hệ tư tưởng chính trị của giai cấp công nhân, biểu hiện những lợi ích của giai cấp này trong nhiệm vụ xây dựng lại xã hội một cách cách mạng.

Bốn là, chủ nghĩa xã hội khoa học tổng kết không những kinh nghiệm đấu tranh giai cấp của giai cấp công nhân, kinh nghiệm cách mạng xã hội chủ nghĩa mà cả kinh nghiệm của những phong trào dân chủ của quần chúng, của các cuộc cách mạng dân chủ tư sản và giải phóng dân tộc.

2. Vị trí của chủ nghĩa xã hội khoa học

- Chủ nghĩa Mác-Lênin là một khối thống nhất giữa lý luận khoa học, hệ tư tưởng của giai cấp công nhân với những nguyên tắc lãnh đạo chính trị và thực tiễn đấu tranh cách mạng. Sự thống nhất tư tưởng một cách hữu cơ của chủ nghĩa Mác-Lênin thể hiện ở các bộ phận cấu thành của nó là triết học, kinh tế chính trị học và chủ nghĩa xã hội khoa học.

- Sự thống nhất của chủ nghĩa Mác-Lênin không loại trừ mà còn định rõ tính đặc thù về chất giữa các bộ phận cấu thành với tính cách là các khoa học độc lập, có đối tượng nghiên cứu riêng.

Trước hết, với ý nghĩa là tư tưởng, là lý luận, thì chủ nghĩa xã hội *nằm trong* quá trình phát triển chung của các sản phẩm tư tưởng, lý luận mà *nhân loại* đã sản sinh ra; đặc biệt về lĩnh vực khoa học xã hội và *chính trị - xã hội*. Chủ nghĩa xã hội khoa học là một trong những đỉnh cao nhất của các khoa học xã hội nhân loại nói chung.

Chủ nghĩa xã hội khoa học cũng *nằm trong* quá trình phát triển *lịch sử các tư tưởng xã hội chủ nghĩa của nhân loại*. Chủ nghĩa xã hội khoa học đã kế thừa, phát triển những giá trị của chủ nghĩa xã hội không tưởng, loại trừ những yếu tố không tưởng, tìm ra những cơ sở khoa học, cơ sở thực tiễn của tư tưởng xã hội chủ nghĩa (tập trung nhất ở *tính khoa học* là đã tìm ra *những quy luật, tính quy luật* của quá trình cách mạng xã hội chủ nghĩa, giải phóng con người, giải phóng xã hội).